

Betænkning afgivet af Retsudvalget [den 27. maj 2021]

2. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere.

[af justitsministeren (Nick Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget. Justitsministeren har stillet ændringsforslag nr. 1 og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2

2. Tilkendegivelse fra justitsministeren

Justitsministeren har anmodet om at følgende tilkendegivelse medtages som bidrag til betænkningen:

»Jeg skal hermed tilkendegive over for udvalget, at der i forhold til lovforslagets afsnit 6.1 om økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v. er gennemført en revideret AMVAB-måling (aktivitetsbaseret måling af virksomhedernes administrative byrder).

Den reviderede AMVAB-måling skal ses i sammenhæng med, at Justitsministeriet på baggrund af et høringssvar fra Dansk Arbejdsgiverforening forud for fremsættelsen af lovforslaget tilpassede opgørelsesmetoden for antal ansatte i lovforslagets § 9, stk. 1 (hvorefter arbejdsgivere med 50 eller flere ansatte forpligtes til at etablere en intern whistleblowerordning), således at opgørelsesmetoden stemmer overens med sædvanlige opgørelsesmetoder på arbejdsmarkedsområdet. Det indebærer, at der ved opgørelsen af antallet af ansatte medregnes alle ansatte, uanset beskæftigelsesgraden, som modtager vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold.

Den reviderede AMVAB-måling viser, at der som følge af den ændrede opgørelsesmetode vil skulle etableres yderligere ca. 810 interne whistleblowerordninger i Danmark. Den reviderede AMVAB-måling viser endvidere, at kravet om etablering af interne whistleblowerordninger i virksomheder med 50 eller flere ansatte samlet set vil medføre løbende administrative byrder på ca. 25 mio. kr. årligt og omstillingsomkostninger på ca. 279 mio. kr. I forhold

til den oprindelige måling betyder dette yderligere løbende administrative byrder på ca. 7 mio. kr. årligt samt 75 mio. kr. i yderligere omstillingsomkostninger.«

3. Indstillinger

◇

Liberal Alliance, Alternativet og Sambandsflokkurin havde ved betænkningens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Politiske bemærkninger

<Parti/partier>

◇

<Parti/partier>

◇

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af justitsministeren, tiltrådt af <>:

Til § 9

1) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at arbejdsgivere omfattet af stk. 1 kan etablere fælles interne whistleblowerordninger.«

[Bemyndigelse til udstedelse af regler om etablering af fælles interne whistleblowerordninger]

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af <>:

Til § 28

2) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. En whistleblower, der som følge af anskaffelse af dokumentation eller forsøg på anskaffelse af dokumentation for oplysninger om overtrædelser, jf. § 7, stk. 2, er blevet udsat for repressalier, har krav på godtgørelse.«

[Præcisering af retten til godtgørelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det er Justitsministeriets vurdering, at direktivet – i lyset af direktivets regler om specifikke undtagelser for så vidt angår virksomheder med 50-249 ansatte og kommuner – udelukker, at større private virksomheder med 250 eller flere ansatte og statslige og regionale arbejdsgivere med 50 eller flere ansatte, kan etablere fælles interne whistleblowerordninger.

Justitsministeriet er opmærksom på de udfordringer som den manglende mulighed for at etablere fælles whistleblowerordninger for bl.a. større koncernforbundne selskaber giver anledning til. Justitsministeriet har ved flere lejligheder været i dialog med Europa-Kommissionen om forståelsen af direktivets regler om interne whistleblowerordninger og muligheden for at etablere fælles interne whistleblowerordninger, ligesom ministeriet har været i dialog med andre EU-medlemslande om spørgsmålet.

Justitsministeriet vil på denne baggrund bringe spørgsmålet op i forbindelse med eventuelle kommende ændringer af whistleblowerdirektivet, ligesom

ministeriet vil følge implementeringen i de øvrige EU-medlemslande i forhold til spørgsmålet. På denne baggrund og i lyset af et bredt politisk ønske om at imødegå de udfordringer, som den manglende mulighed for at etablere fælles whistleblowerordninger giver anledning til, foreslås det, at der indsættes en bestemmelse i loven, som bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler om, at arbejdsgivere omfattet af stk. 1 kan etablere fælles interne whistleblowerordninger.

Bemyndigelsesbestemmelsen har til formål at indføre den fornødne hjemmel til ved bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler om etablering af fælles whistleblowerordninger. Bemyndigelsesbestemmelsen vil alene kunne udnyttes i det omfang, direktivet giver mulighed herfor. Det er således som

udgangspunkt en forudsætning for udnyttelse af bemyndigelsesbestemmelsen, at der foretages en ændring af direktivet, hvor der åbnes op for muligheden for, at arbejdsgivere kan etablere fælles interne whistleblowerordninger.

Efter den foreslåede bestemmelse kan justitsministeren fastsætte regler om, at arbejdsgivere omfattet af lovforslagets § 9, stk. 1, kan etablere fælles interne

whistleblowerordninger, hvor arbejdstagerne kan indberette oplysninger om overtrædelser omfattet af lovens anvendelsesområde, jf. lovforslagets § 1, stk. 1. Bemyndigel-

sesbestemmelsen omfatter både den offentlige og den private sektor.

Det vil bl.a. være muligt i medfør af bestemmelsen at bestemme, at store koncernforbundne selskaber (250 eller flere ansatte) kan etablere en koncernfælles whistleblowerordning, hvor arbejdstagerne i de respektive koncernforbundne selskaber kan indberette oplysninger om overtrædelser. Det vil desuden være muligt i medfør af bestemmelsen at bestemme, at statslige og regionale arbejdsgivere med 50 eller flere ansatte kan etablere fælles whistleblowerordninger. Som nævnt ovenfor forudsætter dette som udgangspunkt en ændring af direktivet.

Det forudsættes, at bemyndigelsesbestemmelsen vil blive udnyttet i det omfang forudsætningerne herfor måtte blive tilvejebragt.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget foreslås det, at en whistleblower, der i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 2, skaffer sig adgang til oplysninger om overtrædelser, og som følge heraf udsættes for repressalier, har krav på godtgørelse. Bestemmelsen har til formål at sikre, at en whistleblower kan få godtgørelse for ikke-økonomisk skade, hvis den pågældende er blevet udsat for repressalier som følge af, at den pågældende har anskaffet eller forsøgt at anskaffe sig oplysninger om overtrædelser.

6. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 14. april 2021 og var til 1. behandling den 27. april 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <4> møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 24. februar 2021 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 210. Den 15. april 2021 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringssnotat til udvalget.

Teknisk gennemgang

Justitsministeren har den 25. maj 2021 over for udvalget foretaget en teknisk gennemgang af lovforslaget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt <27> bilag på lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget <19> skriftlige henvendelser om lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet <59> spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, [som ministeren har besvaret.]

Leif Lahn Jensen (S) Jeppe Bruus (S) Julie Skovsby (S) Kasper Roug (S) Rasmus Stoklund (S)

Annette Lind (S) Kristian Hegaard (RV) nfm. Jens Rohde (KD) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Theresa Berg Andersen (SF) Rosa Lund (EL) Søren Søndergaard (EL) Sikandar Siddique (UFG) Aaja Chemnitz Larsen (IA)

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Sjúrdur Skaale (JF) Preben Bang Henriksen (V) Jan E. Jørgensen (V) Britt Bager (KF)

Inger Støjberg (UFG) Morten Dahlin (V) fmd. Michael Aastrup Jensen (V) Anne Honoré Østergaard (V)

Peter Skaarup (DF) Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG) Karina Adsbøl (DF) Mads Andersen (KF) Marcus Knuth (KF)

Pernille Vermund (NB)

Liberal Alliance, Alternativet og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	7